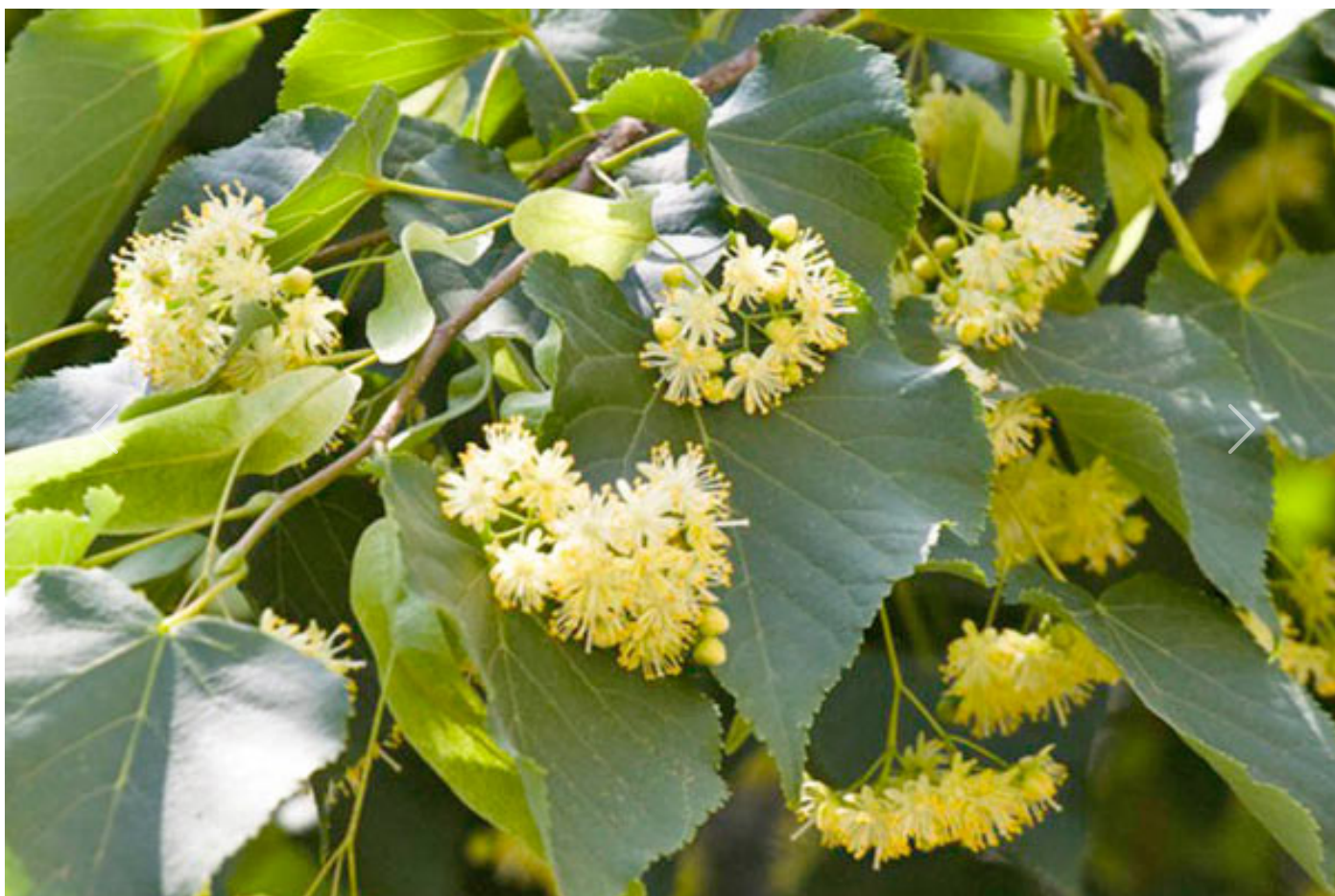

Бугарска је водећи произвођач биља и зачина у ЕУ

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 29.11.2019 Брой: 11/2019

Prema podacima Evropske statističke agencije Eurostat, Bugarska je devetu godinu zaredom prva u Evropskoj uniji po proizvodnji lekovitog i aromatičnog bilja. U 2018. godini u zemlji je uzgojeno preko 71 hiljadu tona aromatičnih biljaka.

Druga na rang listi za 2018. godinu je Poljska – sa samo 39 hiljada tona, dok je treće mesto pripalo Španiji sa 32 hiljade tona.

U Bugarskoj postoji ogromna raznolikost biljnih vrsta – preko 4.100 viših biljaka, od kojih su 750 lekovite biljke sa dokazanim lekovitim svojstvima, a oko 250 se intenzivno koristi u farmaceutskoj industriji, kozmetici,

prehrambenoj industriji i tradicionalnoj medicini.

Zahvaljujući raznolikim klimatskim i zemljišnim uslovima, bugarsko lekovito bilje je poznato po visokom sadržaju hemijskih jedinjenja: alkaloida, glikozida, saponina, polisaharida, tanina, flavonoida, lignana, kumarina, etarskih ulja, vitamina, mikroelementata, itd.

Iako je Bugarska znatno manja po teritoriji od zemalja poput Indije i Kine, naša zemlja ih prevazilazi u količinama lekovitog bilja koje se godišnje izvozi. Svake godine izvozimo između 18.000 i 20.000 tona osušenog ili zamrznutog bilja u vrednosti od nekoliko desetina miliona evra. To je jednako 90% bilja koje se sakupi u Bugarskoj. Glavni kupci ove prirodne apoteke su Nemačka, Italija, Španija, Francuska, SAD i Japan.

Neke od najtraženijih biljaka u inostranstvu su lipa, šipak i kopriva. Prva među njima je cvet lipe, od kojeg se godišnje izveze oko 1.200 tona. Izvoz ploda šipka iznosi oko 1.100 tona godišnje, a koprive – oko 1.000 tona.

Veliki udeo lekovitog bilja se nalazi u divljini: lipa, šipak, kopriva, glog, trnina, zova, kleka, maslačak,

kamilica, kupina, borovnica, itd. Druge se uspešno gaje na velikim površinama: korijander, lavanda, uljana ruža, matičnjak, nana, odoljen, čičak, morač, itd.

U periodu 2001–2005. godine najtraženije bilje za izvoz bili su cvet lipe, plod šipka sa semenom, list nane, list koprive i plod korijandra.

Bugarska se nalazi među vodećim zemljama u proizvodnji i izvozu sirovina, ali ne izvozi prerađevine, koje prema tome imaju mnogo veću tržišnu vrednost. Iako zemlja ima naučno okruženje i uslove za prerađevine sirovina u lekove, dijetetske suplemente i kozmetiku, nacionalna ekonomija se fokusira samo na primarnu prerađevine lekovitog bilja. Možemo značajno povećati naše prihode od ovog prirodnog zlata gajenjem lekovitog bilja i razvojem inicijativa za prerađevine sirovina i dodavanje vrednosti na lokalnom nivou.

Ovaj prirodni resurs nije neiscrpan; stoga je njegovo korišćenje regulisano nekoliko zakona. To su Zakon o lekovitom bilju, koji je praćen listom od 739 lekovitih biljaka, Zakon o biološkoj raznovrsnosti, Zakon o zaštićenim područjima i Zakon o šumama.

Bugarska je jedina zemlja u Evropskoj uniji koja takođe ima poseban Zakon o lekovitom bilju (ZLB), koji reguliše upravljanje aktivnostima vezanim za očuvanje i održivo korišćenje lekovitog bilja, uključujući i sakupljanje i kupovinu bilja dobijenog od njih.

Poslednjih godina planinski čaj, poznat i kao "Pirinski čaj", stekao je veliku popularnost ne samo u našoj zemlji već i u inostranstvu. Njegov hemijski sastav uključuje flavonoide, polifenolne kiseline, iridoide, etarsko ulje i širok spektar mikro- i makroelementata. Prirodna staništa planinskog čaja se tradicionalno nalaze u Rodopima, Pirinu i Slavijanci, a vekovima se koristi kao antioksidans, antimikrobno, antiulcusno i antiinflamatorno sredstvo. Međutim, njegove zalihe se smanjuju i njegovo sakupljanje je bilo zabranjeno tokom poslednjih nekoliko sezona. Zabrana, naravno, ne važi za prodaju bilja sa gajenih površina planinskog čaja, čija je regulativa strogo kontrolisana od strane opštinske uprave.